

ת"פ 67213/09/16 - מדינת ישראל נגד רשת מעונות ס.ע.ד. בע"מ, מאיר שחורי, מרדכי שחורי

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 67213-09-16

לפני:

כב' השופטת שרה מאירי

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד מאשה שניאור

-

הנאשמים:

1. רשת מעונות ס.ע.ד. בע"מ
ע"י ב"כ: עו"ד ליאור סטופל
2. מאיר שחורי
3. מרדכי שחורי
ע"י ב"כ עו"ד גיא יוסף

גזר דין לנאשמת 1

1. בדיון שהתקיים בפניי ביום 30.4.19 הורשעה הנאשמת 1 לאחר שחזרה בה מהכפירה בעובדות כתב האישום.

המאשימה והנאשמת 1 ביקשו לטעון לעונש בכתב ולהשלים טיעוניהם בע"פ.

2. הנאשמת, חברה פרטית המפעילה בית אבות סיעודי בשם "אחוזת אבא ואמא", ברח' הירדן 26 בני ברק, הואשמה בכתב האישום המתוקן, בכך שלא העבירה סכומים שנוכו משכרם של 21 עובדים ("21 העובדים") עבור קרן פנסיה בחודשים 10.2014-10.2015 וסה"כ 183 יחידות עבירה, עבירה עפ"י סעיפים 25 א (א) + 25 ב (ג) + 25 ב (ד) (2) לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 ("האישום הראשון").

כן הואשמה כי העסיקה 9 עובדים בשעות נוספות במהלך החודשים 9-10.2015 ולא שילמה להם גמול שעות נוספות ("9 העובדים") וסה"כ 15 יחידות עבירה, עבירה עפ"י סעיפים 26 + 16 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 ("האישום השני").

כן הואשמה כי העסיקה עובדים (ודים דרקובסקה וראיד מגרוב; "2 העובדים") במהלך ספטמבר-

עמוד 1

אוקטובר 2015 (העובד ודים בחודשים ספטמבר ואוקטובר והעובד ראיד בספטמבר) בלי לתת להם מנוחת פיצוי, סה"כ 3 יחידות עבירה, עבירה עפ"י סעיפים 26 + 9 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 ("האישום השלישי").

3. המאשימה בטיעוניה לעונש (18.7.19) חזרה על פרטי האישומים בהם הורשעה הנאשמת, תוך שציינה כי הנאשם 3 חזר בו אף הוא מכפירתו וההליכים כנגד הנאשם 2 הותלו נוכח מצבו הרפואי והמצאותו הממושכת בחו"ל לטיפולים רפואיים.

בתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 ("החוק") נקבע כי מתחם העונש יקבע בהתאם ליחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ע"מ לקבוע את מתחם העונש על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מבצוע העבירה, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנהוגה, והנסיבות הקשורות בבצוע העבירה.

בתוך מתחם העונש ההולם, יגזור ביהמ"ש את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

בענייננו, מדובר בשמירה על הזכויות הסוציאליות של העובדים, בכספים שנועדו להבטיח זכויותיהם הכלכליות והפנסיוניות של העובדים, זכויותיהם האלמנטריות.

חשיבות השמירה על זכויותיהם והחומרה היתרה בעבירות הודגשה בפסיקה (דב"ע 3-297/97 עזרא שמואלי נ' מד"י).

בתיק הנדון מדובר ב- 3 ארועים נפרדים.

נקבע כי יש לקבוע מתחם לכל ארוע בנפרד ובתוך אותו ארוע, אם מדובר במספר עבירות - יש להכפיל בכמות העבירות באותו ארוע [ע"פ (ארצי) 25307-12-15 מרדכי שחם נ' מד"י].

באשר לארוע הראשון (האישום הראשון) - מדובר ב- 183 עבירות, כשחומרת העבירה עצמה צויינה בהלכה (ת"פ 23699-06-17 מד"י נ' ר.י.א. אביב ניהול ואחזקת מבנים בע"מ), כשמעשי הנאשמת חמורים אף יותר, נוכח הקף העובדים והתקופה בה לא הועברו הנכויים, כשבסעיף 25 ב (ה) לחוק הגנת השכר נקבע כי מדובר ב"נסיבות מחמירות", ומדובר ב- 183 עבירות [22 עובדים במכפלת חודשי ההעסקה בהם בוצעו הניכויים (ע"פ 57160-01-14 מד"י נ' חדוות הורים בע"מ; ת"פ 57569-02-14 מד"י נ' ערד-בראסרי בע"מ)].

מתחם הענישה הוא בין 30-50% מהקנס העונשי המכסימלי [מאסר 30 חודשים או קנס פי 6 מהקנס

הקבוע בסעיף 61 (א) (4) לחוק העונשין, 1,356,000 לעבירה אחת], לנוכח חומרת העבירה, היקף העובדים שנפגעו והפגיעה הממשית בזכויותיהם במשך תקופה ארוכה.

לקולא, נשקל כי הנאשמת אינה פעילה כיום בתחום העסקי והיא בהליכי פרוק, כמו גם העדר הרשעות קודמות והודייתה, בלי לנהל שמיעת ראיות עד תום.

בהתאם, עתרה לקנס כספי, 30% מהקנס המכסימלי (406,800 ₪ X183 עבירות) וסה"כ 74,444,400 ₪.

באשר לאירוע השני (האישום השני) - מדובר ב- 15 עבירות במספר מועדי העסקה, כשתכלית חוק שעות עבודה ומנוחה היא לקבוע רמה בסיסית של רווחה ואיכות חיים לעובד בתקופת העסקתו (ע"פ 1003/00 הנדימן - עשה זאת בעצמך בע"מ נ' מד"י).

כעולה מהטבלה שצורפה, פער השכר בין התשלום ששולם לעובדים בפועל, לבין התשלום שאמור היה להשתלם בגין שעות נוספות, הוא חריג משמעותית, גזילה ממש מכיסו של העובד.

מתחם הענישה הוא בין 30-50% מהקנס העונשי המכסימלי לנוכח חומרת העבירה, הקף העובדים והפגיעה הממשית בזכויות הבסיסיות של העובדים.

לקולא, נשקל כאמור לעיל.

לנוכח כל האמור עתרה לקנס כספי, 30% מהקנס המכסימלי (4,320 ₪ X 15 עבירות) וסה"כ 64,800 ₪.

באשר לאירוע השלישי (האישום השלישי) - מדובר ב- 3 עבירות כלפי 2 עובדים.

בענין הנדימן הנ"ל נקבע כי עסקינן בתכלית חברתית המאפשרת לעובד לנוח מעסוקו ולהבטיח בריאותו ותנאי העסקה הוגנים.

המאשימה חוזרת על טענותיה דלעיל ומזכירה כי מדובר בעובדים שלא קיבלו כלל מנוחה, במהלך חודש העסקה רצוף.

מתחם הענישה הוא בין 30-50% לקנס העונשי המכסימלי [העונש המכסימלי הקבוע הוא מאסר חודש ו/או קנס הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, 14,400 ₪ לעבירה אחת], לנוכח חומרת העבירה והקף העסקתם של העובדים, כשלקולא, נשקל כאמור לעיל (באישום הראשון) .

לאור האמור עתרה לקנס כספי, 30% מהקנס המכסימלי (4,320 ₪ X 3 עבירות) וסה"כ 12,960 ₪.

בנוסף עתרה לחיוב הנאשמת לחתום על כתב התחייבות, להמנע מבצוע עבירות בהן הורשעה למשך 3 שנים, על מלוא גובה הקנס העונשי הקבוע בחוק.

4. הנאשמת טענה בטיעוניה לעונש (מ- 22.8.19) כי כתוצאה מהפרת חובותיה כלפי עובדיה, הגישו 15 מעובדיה, ביום 23.6.16 בקשה לפירוקה, והחברה פורקה ב- 22.12.16 (פר"ק 16-06-50028).

מפרק הנאשמת סבר, לאור הודאת הנאשם 3 ולאור הממצאים שהונחו בפניו, כי יש לחסוך מזמנו של כבוד ביה"ד ולהודות בכתב האישום.

על ביה"ד לשקול אם יש להטיל על הנאשמת קנס משמעותי ובכך להקטין את מסת נכסיה העומדים לחלוקה (מאות אלפי ₪ בודדים), או שיש להעדיף את העובדים, בגינם הוגש כתב אישום זה, בכך שהנאשמת לא תספוג קנס משמעותי, (הכספים ישארו לתשלום דין הקדימה לעובדים).

הנאשמת מפנה לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (שעתיד להכנס לתוקפו ב- 15.9.19 ולסעיף 237), ממנו נלמד כי תשלומים עונשיים הינם אחרונים בסדר חלוקת הכספים.

כך קבעו גם בתי הדין במקרים בהם המעסיקה מצויה בהליכי פירוק [ת"פ (ב"ש) 1360-09 מד"י נ' נועם עולם של שינה בע"מ (בפירוק); ת"פ 37724-11-10 מד"י נ' יבטח בע"מ (בפירוק)]; גם בענין שחם, אליו הפנתה המאשימה, הושגה הסכמה לפיה הנאשמת שם, החברות שבפירוק, תשלמנה סכומים נמוכים].

בענייננו, המדינה לא פעלה להגן על זכויות העובדים במועד, משרק לאחר הגשת בקשה לפירוק הנאשמת, נזכרה המאשימה להגיש את כתבי האישום ועתה מבקשת היא לפעול כך שעובדי הנאשמת לא יוכלו להנות מכספי הפירוק (נכון ל- 1.8.19 בסך של כ- 489,000 ₪).

גם נסיונות הנאשמת להגיע להסדר טיעון כפי שנעשה במקרים שצוינו לעיל, לא צלחו, עקב סרוב בלתי מוסבר של המאשימה, באופן שעלולה להגרם פגיעה בלתי שוויונית בעובדי הנאשמת, לעומת עובדי החברות שבהליכים הנ"ל.

לאור כל האמור, לאור הנסיבות המיוחדות ולאור שינויי החקיקה העתידיים, לטובת עובדי הנאשמת, עליהם כביכול בה (צ"ל: "בא") להגן הליך זה, יש להשית על הנאשמת קנס סימלי.

הבקשה לחתימה על התחייבות, אינה רלוונטית, משהנאשמת לאחר צו פירוק, אינה פעילה.

5. המאשימה ומפרק החברה (הנאשמת 1), הודיעו במשותף כי הם מוותרים על קיום דיון להשלמת טיעונים לעונש ומבקשים כי גזר הדין ינתן על בסיס הטיעונים שבכתב, וכי גז"ד ישלח אליהם בדואר

(7.10.19).

6. לאחר ששקלתי כל טיעוני הצדדים - לא אוכל להתעלם מחומרת מעשיה של הנאשמת ותוך פגיעה אנושה בזכויותיהם ה**בסיסיות** של עובדיה, עד כי אף נטלה את כספם, ניכתה משכרם - אך לא העבירה סכומים שנוכו מהעובדים לקופת הפנסיה, ובכך, פגעה גם ברווחתם העתידית - ולא רק זאת, אלא שכך פעלה במהלך תקופה ממושכת!

לא נעלם מעיניי כי המאשימה פעלה להגשת כתב האישום בספטמבר 2016, כשעפ"י טיעוני הנאשמת (=המפרק") הגישו עובדי הנאשמת בקשה לפירוקה, 3 חודשים טרם כתב האישום, כך שפורקה 3 חודשים לאחר שהוגש כתב האישום.

מנגד, "קשה" לקבל טיעוני המאשימה לקולא כמו גם טיעוני הנאשמת כלפי המאשימה - שהרי הנאשמת כפרה בעיקר כתב האישום, בדיון הקראה מיולי 2018, ורק בראשית דיון ההוכחות השני שנקבע בפניי - ביקשה לחזור בה מכפירתה ומשהסכימה המאשימה - הורשעה.

ממילא, ביה"ד לא היה ער להליכים כאלה או אחרים שהתקיימו בין הצדדים להשגת הסכמה עניינית - טרם הסכמה זו (כאמור ב- 30.4.19) ובנסיבות החמורות דנא, בהתנהלות הנאשמת ביחס לעובדיה, לא מצאתי כי יש "לתלות הקולר" במאשימה, בהעדר הסכמה לעונש, או בנזק שיגרם לעובדים אם יוטל קנס עונשי על הנאשמת, לאור הסכום המצוי בקופת הפירוק.

אכן, הנאשמת חזרה בה מכפירתה (ואף זאת, רק לאחר שהנאשם 3 חזר בו מכפירתו) - אך המפרק לא הצהיר בפניי כי הסכום שציין כי מצוי בקופת הפירוק ישמש - כולו - לתשלום חובות הנאשמת כמעסיקה, לעובדיה.

אין חולק עם זאת כי חשיבות רבה רואה ביה"ד לכך כי עובדי הנאשמת יקבלו, קודם לכל, את הסכום שמצוי בקופת הפירוק.

הגם שההליך הפלילי תכליתו לשמור על זכויות העובדים, כאמור בהוראות החוק שבפנינו (חוק הגנת השכר וחוק שעות עבודה ומנוחה), ברי כי מדובר גם בשמירה על אינטרס הציבור, ככלל, בעוד שקופת הפירוק יכול שתוודא קבלת הזכויות שנגזלו מהעובדים - לידיהם ממש.

אין בפניי הסדר מוסכם לעונש, אך אין בכך כדי לומר, לכשעצמו, כי המאשימה "אחראית" לכך. ודאי אין בפניי כי עיתוי הגשת כתב האישום מלמד כי המאשימה לא ("באמת") דאגה לזכויות העובדים.

אין חולק כי חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 אינו רלוונטי להליך דנא (משתחולתו כ- 3 שנים לאחר שפורקה הנאשמת).

אני מקבלת טענות המאשימה ביחס למתחמי הענישה - מחד ומאידך - ברי כי מדובר בסכומי קנס בהם הנאשמת אינה יכולה לעמוד (וספק אם יכלה, אף ללא פירוקה).

לאחר ששקלתי כל הנתען ע"י הצדדים וההתייחסות הספציפית לטענות דלעיל - ומשמקובלים על"י מתחמי הענישה שנטענו, אני גוזרת על הנאשמת קנס כולל ל- 3 הארועים, החובקים בחובם, כ"א מהם ריבוי עבירות (חמור!), כטענת המאשימה, ובסך של 1,000,000 ₪.

למען הבהר, וככל שיש משמעות לקביעה דנא - חובות הנאשמת לזכויות עובדיה, **קודמים** בקופת הפירוק לחובה של הנאשמת, שעפ"י גז"ד זה.

הצדדים זכאים לפנות בבקשת רשות ערעור לנשיא ביה"ד הארצי או לסגנו או לשופט ביה"ד הארצי שנתמנה לכך ע"י הנשיא, בתוך 30 יום מהיום בו יומצא פסה"ד לצדדים.

ניתן היום, ה' חשוון תש"פ, (03 נובמבר 2019), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

חתימה

קלדנית: איילת מ. / ש.ח.